

Motion till riksdagen 2020/21:2631

av **Lars Adaktusson m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Motivering	3
Frihet och utveckling i vår omvärld	4
Kristdemokraternas syn på utveckling.....	4
1 Stöd och hjälp till världens allra fattigaste.....	5
2 Stöd till människor på flykt.....	5
3 Demokrati och mänskliga rättigheter måste stärkas	5
Sveriges politik för global utveckling.....	6
Coronapandemin.....	6
Internationellt bistånd – våra prioriteringar.....	7
Humanitärt stöd	7
Demokratiutveckling – en grund för framtida fred och säkerhet	7
Värna religionsfriheten	8
Det civila samhällets omistliga betydelse.....	9
Barns och kvinnors hälsa	10
Kvinnor i krig och konflikt.....	10
Stärkt rättsväsende.....	11
När bistånd missbrukas.....	11
Palestinska områden och UNRWA	11
Irak.....	12
Islamic Relief.....	13
Övriga budgetpåverkande anslagsförändringar.....	13

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd enligt förslaget i tabellen i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige genom EU och FN bör verka för att fler länder ökar sitt bistånd så att de når upp till minst 0,7 procent av BNI och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att regeringen bör ge ett särskilt uppdrag till Sida och Expertgruppen för biståndsanalys i syfte att stärka kvaliteten i genomförandet av biståndet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att departementens handlingsplaner för politiken för global utveckling bör bli offentliga och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt exempelvis Expertgruppen för biståndsanalys att mer ingående granska regeringens arbete med genomförandet av politiken för global utveckling (PGU) och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att omfördela biståndet för att kunna hjälpa fler människor som befinner sig på flykt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påbörja arbetet med att bygga upp en egen svensk struktur för att kunna bistå med flyktinghjälp i vår värld och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning kanalisera det humanitära stödet genom civilsamhällesorganisationer och samfund som arbetar i den direkta "frontlinjen" i katastrofområden såsom kyrkor i Syrien och Irak, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ måste fokuseras och samlas hos de organ som arbetar bland flyktingar och med barns säkerhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja och utveckla insatser som syftar till att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en särskild biståndsstrategi inklusive en frihetsfond som inriktas på att ge stöd till människorättsförsvarare och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU måste ställa krav på att den eritreanska regimen släpper Dawit Isaak fri för att få ingå i EU:s biståndsprogram och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nya landstrategier som tas fram alltid ska innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla diplomater bör ha genomgått utbildning i frågor som rör religionsfrihet och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera ansträngningarna för att civilsamhällesaktörer och oppositionspolitiker ska kunna verka och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnäktenskap och tvångsäktenskap aktivt måste förbjudas och motverkas och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa ytterligare medel på vaccin och andra hälsoinsatser via den globala fonden och den globala vaccinaliansen Gavi och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhindra den stora omfattningen av sexuella övergrepp mot kvinnor som pågår i konflikter runt om i världen och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU måste ställa krav på att den palestinska myndigheten bättre uppfyller demokratiska principer, bekämpar korruption och respekterar mänskliga rättigheter för att få ta emot bistånd, och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast möjligt frysa det svenska biståndet till FN:s organisation för palestinska flyktingar (Unrwa) och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som en av Unrwas största bidragsgivare aktivt bör verka för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till flyktingkommissariatet (UNHCR) och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att villkora och minska Sveriges bistånd till Irak och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa biståndet till Islamic Relief och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Anslagsförslag 2021 för utgiftsområde 07 Internationellt bistånd

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Biståndsverksamhet	44 965 687	±0
1:2 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	1 583 163	±0
1:3 Nordiska Afrikainstitutet	17 189	±0
1:4 Folke Bernadotteakademin	191 101	±0
1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete	50 000	±0
1:6 Utvärdering av internationellt bistånd	21 462	±0
Summa	46 828 602	±0

Frihet och utveckling i vår omvärld

Kristdemokraternas syn på utveckling

Vi har alla ett moraliskt ansvar att arbeta för att utrota fattigdom och förtryck i världen. Idén om att alla människor föds fria och jämlika, var de än bor, och har samma lika och okränkbara värde och att vi alla har ett ansvar för varandra utgör en stark motivation till den solidaritet och medmänsklighet som är grundläggande i den kristdemokratiska ideologin. Den solidariteten stannar inte vid Sveriges gräns.

De övergripande målen för Sveriges utvecklingssamarbete måste vara att hävda människovärdet, höja de fattigaste människornas levnadsnivå och främja mänskliga rättigheter och demokrati. Den enskilda människans situation måste vara i fokus för detta arbete. Genom utbildning, arbete och ökad delaktighet i samhället, starkare civila samhällen och större spridning av makt och resurser främjas förutsättningarna för en hållbar utveckling.

Kristdemokraterna vill ha en ambitiös utvecklingspolitik och värnar ett generöst bistånd. Vi har under många år aktivt verkat för att öka biståndet till 1 % av BNI. Under alliansregeringen (2006–2014) var Kristdemokraterna pådrivande för att just 1 % av Sveriges bruttonationalinkomst avsattes till internationellt bistånd varje år. Sverige bör även verka för att andra länder höjer sina biståndsnivåer. Det är bara ett fåtal länder som lever upp till EU:s mål om att minst 0,7 % av BNI ska gå till officiellt bistånd.

När biståndspolitiken alltmer styrs av nationella intressen och inte utvecklingen i världen bör Sverige stå upp för en generös biståndspolitik. Däremot menar Kristdemokraterna att det krävs högre samstämmighet mellan bistånd och säkerhetspolitik. Fred och stabilitet är en förutsättning för utveckling och för att kunna bedriva utvecklingssamarbete. Oftast är det de konfliktdrabbade länderna som är i störst behov utav hjälpinsatser utifrån. Kristdemokraterna vill som exempel intensifiera kampen mot islamitisk terror i Sahel, exempelvis genom deltagande i Taskforce Takuba i Mali och samtidigt utöka biståndsinsatserna dit.

För att upprätthålla legitimiteten för biståndspolitiken, och till syvende och sist enprocentsmålet, måste varje skattekrona användas så effektivt som möjligt och göra verklig skillnad. OECD:s biståndskommitté Dac skriver i en särskild utredning från 2019 att svenskt bistånd är ambitiöst och skickligt genomfört. Vidare konstaterar Dac att Sverige är en högt ansedd aktör internationellt.

Dock går det att urskönja viss kritik mot Sveriges höga bidrag till olika FN-organ, ofta i form av kärnstöd. Kristdemokraterna har på liknande sätt sedan tidigare kritiserat regeringen för att kanalisera den ökade biståndsbudgeten i ett trögt och många gånger ineffektivt FN-system. Detta är ett vårdslöst sätt att använda skattepengar och riskerar att urholka legitimiteten för biståndspolitiken.

Kristdemokraterna menar att det krävs nytänk i biståndspolitiken. De myndigheter och organisationer som administrerar biståndet måste parallellt stärkas för att upprätthålla en hög kvalitet på biståndet. Det måste säkerställas att kapaciteten för att administrera och följa upp biståndsinsatser är hög. Behoven i världen är stora och medel ska inte gå förlorade på grund av dålig kontroll och insyn.

Kristdemokraterna föreslår därför att Sida och Expertgruppen för biståndsanalys ges ett särskilt uppdrag att inkomma med förslag kring hur kvalitetsarbetet i myndigheter och organisationer kan stärkas i samband med att biståndsramen ökar. Kristdemokraterna vill också se att en utredning tillsätts som ger förslag till hur biståndet kan utvecklas fram-

över. En sådan utredning ska också presentera förslag om hur Sida kan ha öppna processer, upphandlingar eller öppna ”calls for proposals” när bilaterala samarbetsstrategier ska genomföras.

När utvecklingen på många områden går i fel riktning är det viktigt att Sverige inte blir alla goda gåvors givare och ständigt bygger ut åtagandena tematiskt utan identifierar de områden där Sverige har ett tydligt mervärde och förmåga att agera komplementärt i förhållande till andra givare. Detta är även något som OECD-Dac tar upp i sin utvärdering av svenskt bistånd. Kommittén menar att biståndet präglas av spretiga strategier och tematiska prioriteringar. Detta leder till en ökad risk för att bistånd leder till dubbla anslag för projekten. Dessutom saknas tydliga prioriteringar.

Kristdemokraterna menar att inriktningen måste styras av hur behoven i världen ser ut. Vi vill lyfta tre områden som särskilt angelägna:

1 Stöd och hjälp till världens allra fattigaste

Fattigdomsbekämpning måste prioriteras i svenskt bistånd. Statistik från Världsbanken visar på att fattigdomsbekämpningen har bromsats in på flera platser i världen. Det är framför allt människor i de mest utsatta låginkomstländerna och i länder drabbade av krig och konflikt som halkar efter. De senaste 25 årens mätningar har visat att fattigdomsminskningen har skett i en takt på cirka 1 procent per år.

I flera länder ökar till och med den extrema fattigdomen, länderna där detta sker som snabbast är Nigeria, DR Kongo och Sudan. Världsbanken beräknar att målet att utrota den extrema fattigdomen till 2030 inte längre kan nås, om takten håller i sig. För att den extrema fattigdomen ska utrotas behöver fattigdomsbekämpningen intensifieras.

En FN-rapport pekar på att mer än 820 miljoner personer i världen inte har säker tillgång till mat och att 149 miljoner människor lever i ständig hunger. Det krävs nu rejäla krafttag för att uppnå de två första Agenda 2030-målen om att utrota fattigdomen och hungern till 2030.

2 Stöd till människor på flykt

Sverige och omvärlden måste i högre grad bidra till att hjälpa människor på flykt. I många fall förvandlas de tillfälliga flyktinglägren till långsiktiga boenden med stora humanitära behov. Sverige måste bidra på nya sätt för att möta människors nöd och utsatthet. Vatten, mat och utbildning får inte bli en bristvara när det internationella samfundet tar på sig ansvar för människor i utsatthet.

3 Demokrati och mänskliga rättigheter måste stärkas

Demokratin är på tillbakagång. Runt om i världen trycks det civila samhället, oppositionspolitiker, journalister och jurister tillbaka. Utrymmet för de mänskliga rättigheterna minskar, och det riskerar att resultera i en alltmer osäker värld. Stödet till dessa grupper behöver stärkas och prioriteringen hållas högre.

Biståndet ska inte bara gå till insatser som gör verklig skillnad och där Sverige har ett mervärde, tydligare krav måste också ställas på de aktörer som mottar svenskt bistånd. Det handlar alltifrån om att frysa biståndet till statliga aktörer där den demokratiska utvecklingen går åt fel håll, såsom i exempelvis Belarus, Tanzania och Kambodja, eller till organisationer som inte på ett trovärdigt sätt står upp för demokratiska värderingar. Den rödgröna regeringen har återkommande valt att se mellan fingrarna med oegentlig-

heter och inte villkorat svenskt bistånd. Uttalanden och kritik förekommer, men direkta åtgärder mot biståndsländer vars regimer allvarligt kränker mänskliga rättigheter är ovanliga. Det går inte att kompromissa om dessa rättigheter och Sverige måste nu på allvar sätta kraft bakom orden. I slutändan handlar det om legitimiteten för biståndet och respekt för skattebetalarnas pengar.

Sveriges politik för global utveckling

Sveriges politik för global utveckling, PGU, i kombination med Agenda 2030 sätter ramarna och ambitionsnivån för vårt bidrag till en rättvis och hållbar global utveckling. Det svenska utvecklingssamarbetet är ett viktigt redskap i dessa strävanden, men det är viktigt att poängtera att PGU inte primärt handlar om bistånd, utan om att alla politikområden inom ramen för sina områden ska bidra till en rättvis och hållbar global utveckling. Det är välkommet att regeringen har utsett PGU-ansvariga på samtliga departement och att varje departement tar fram handlingsplaner för arbetet med PGU kopplat till Agenda 2030. Regeringen bör också organisera arbetet med PGU på ett sådant sätt att det i slutändan inte är departementens särintressen som styr när en fråga ska avgöras. Kristdemokraterna vill också att exempelvis Expertgruppen för biståndsanalys (EBA) fortlöpande granskar regeringens arbete med genomförandet av PGU:n.

Coronapandemin

Pandemin har allvarligt försvårat ansträngningarna att nå Agenda 2030-målen. Coronapandemin har varit förödande i Europa, både vad det gäller hälsa och ekonomi. Världens låg- och medelinkomstländer riskerar dock att drabbas än hårdare. Pandemin förvärrar existerande problem med hunger, fattigdom och tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa. Redan innan pandemin hade framstegen att minska och utrota världens hunger stannat av. The World Food Programme (WFP) beräknar nu att antalet personer som inte får tillräckligt med mat för dagen kommer att stiga till 270 miljoner människor som följd av pandemin.

Enligt en rapport från organisationen Oxfam riskerar 12 000 personer att dö per dag av hunger i slutet av året till följd av konsekvenserna av pandemin. Coronakrisen har även förvärrat flera konflikter och hungern ser ut att öka som mest i konfliktdrabbade länder såsom Venezuela, DR Kongo, Afghanistan och Syrien, för att nämna några. Även länder som tidigare haft en positiv utveckling med en växande undre medelklass har drabbats hårt. Delar av medelklassen i flera folkrika länder som Indien, Sydafrika och Brasilien står på randen till att ramla tillbaka i fattigdom.

Pandemin har även ökat övervakningen av invånarna i flera länder, många gånger har dessa åtgärder ansetts vara nödvändiga för att hindra smittspridningen. Men smittspridningen får inte bli en ursäkt för att underminera demokratin och de framsteg som har gjorts runt om i världen. Det är nu än viktigare att Sveriges insatser fokuseras på att stödja de mest utsatta och stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter genom stöd till lokala aktörer och civilsamhället.

Internationellt bistånd – våra prioriteringar

Humanitärt stöd

Fler människor än på många decennier befinner sig på flykt undan vedervärdig terror och våldsamma regimer i sina hemländer. Enorma humanitära insatser behövs för att skapa trygghet och framtidstro för de medmänniskor som flyr för sina liv. Det rådande världsläget gör att Kristdemokraterna vill avsätta en betydande del av den svenska biståndsbudgeten för humanitära hjälpinsatser. FN:s flyktingorgan UNHCR är den centrala aktören för att hjälpa människor på flykt och så bör det även förbli. Dock har en gigantisk organisation lite utrymme för flexibilitet och insatserna kommer ofta sent. Kristdemokraterna anser därför att det, likt i Danmark och Norge, är dags att bygga upp en egen struktur för att kanalisera hjälpinsatser till flyktingar i utsatta områden.

Vidare har det civila samhället, i form av t.ex. frivilligorganisationer och samfund i utvecklingsländer eller konfliktområden, ofta kontakter och direkta distributionssystem som bör nyttjas, speciellt då biståndet, på grund av väpnade strider eller diktaturregimer, inte alltid når fram via officiella kanaler. Alltför ofta lägger de internationella humanitära systemen endast fokus på internationella organisationer och lämnar de lokala aktörerna utan inflytande. Sverige bör verka för att i ökad utsträckning även kanalisera det humanitära stödet genom mindre civilsamhällesorganisationer och samfund som arbetar i den direkta ”frontlinjen” i katastrofområden, som har bättre lokalkännedom och som finns på plats långsiktigt.

Kristdemokraterna menar att det multilaterala stöd som Sverige ger till en rad olika FN-organ bör fokuseras och i större utsträckning än tidigare samlas hos de organ som har störst verksamhet bland flyktingar och som arbetar med barns säkerhet och rättigheter, såsom UNHCR, WFP, Cerf och Unicef.

Det behövs en Marshallplan för att återbygga stora delar av Mellanöstern, med långsiktiga och uthålliga satsningar på att skapa trygghet, arbete och utbildningsmöjligheter i och omkring fallerade stater. Det behövs framtidstro i området liksom goda krafter i Syrien, Irak, Jemen, Afghanistan, Libyen och Mali som kan vara med och bygga upp fredliga, stabila och demokratiska länder. Sverige måste ligga i framkant när det gäller att stödja initiativ för att skapa arbets- och utbildningstillfällen för människor på flykt. Att Världsbanken har kunnat initiera stöd för att arbeta med ekonomisk utveckling och jobbskapande i medelinkomstländer som har tagit emot många flyktingar, såsom Libanon och Jordanien, är mycket positivt. Sverige måste ha en flexibel inställning till att stödja länder som ekonomiskt sett är medelinkomstländer men som tar ett mycket stort ansvar för flyktingmottagande.

Demokratiutveckling – en grund för framtida fred och säkerhet

Sverige ska vara en kompromisslös röst för fred, frihet och mänskliga rättigheter i världen. Att stärka demokratin och öka respekten för mänskliga fri- och rättigheter ska vara centrala mål för det svenska biståndet. Sverige ska stödja demokratikämpar och verka för stärkt yttrandefrihet och tankefrihet i länder där den begränsas. Demokrati och frihet är den bästa garanten för fred och säkerhet. Endast med varaktig och stabil demokrati som grund kan social och ekonomisk utveckling få hållbart fäste i samhällen. Vi

kan aldrig acceptera att människor diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning eller etnisk eller religiös tillhörighet.

Flera av det civila samhällets organisationer arbetar särskilt för att stödja oppositionella grupper och människorättsaktivister i repressiva stater runt om i världen. Detta arbete är oerhört betydelsefullt för de enskilda som dagligen riskerar sin egen och familjens säkerhet för att stå upp för de fri- och rättigheter som vi alla äger. Svenska organisationers insatser till stöd för demokratikämpar och människorättsaktivister runt om i världen måste ytterligare prioriteras och stärkas. Genom historien har vi sett att enskilda personer kan spela en avgörande roll för utvecklingen i ett land. Många gånger får de och deras familjer betala ett högt pris för sin övertygelse. Sverige bör införa en särskild biståndsstrategi, inklusive en frihetsfond, som inriktas på att ge ett flexibelt och snabbt stöd till människorättsförsvarare så att de kan verka, leva mer värdigt och få kontakt med omvärlden.

Yttrandefrihet är en mänsklig rättighet och en av grundstenarna i en demokrati. Alla människor har rätt att uttrycka sig, ta del av och sprida information och åsikter. Det fria ordet främjar samhällelig och demokratisk utveckling. Internet har förändrat världen, det har ökat människors möjligheter att få kunskap och information, uttrycka åsikter och utbyta idéer. Samtidigt finns en tendens till att regeringar genom censur, övervakning, restriktiv lagstiftning och filtrering försöker ta kontroll över den informationsspridning och det idéutbyte som internet bidrar till. Enligt Freedom House har friheten och säkerheten på internet de senaste åren varit på tillbakagång. Världen över fångas bloggare och journalister. Sedan 19 år tillbaka sitter den svensk-eritreanske journalisten Dawit Isaak fångad utan rättegång på grund av sin kritik mot regimen. Både regeringen och EU måste öka sina ansträngningar för att få Isaak fri. Kristdemokraterna menar att krav måste ställas på att den eritreanska regimen släpper Dawit Isaak fri för att Eritrea ska kunna ta emot medel från EU:s biståndsprogram.

Situationen för journalister och oberoende medier har försämrats än mer i Turkiet efter den misslyckade statskuppen. Åtgärderna som alltjämt genomförs som svar på kuppöversöket är djupt oroväckande och hotar demokratiutvecklingen och yttrandefriheten. Kristdemokraterna föreslår ökade medel och ansträngningar för att stärka journalisters förutsättningar och säkerhet i Turkiet.

Värna religionsfriheten

Insatser för att bekämpa förtryck mot minoriteter eller olikvärdiga grupper behöver prioriteras. Med goda demokratiska värden som grund kommer även den socioekonomiska utvecklingen i utvecklingsländerna att gå snabbare framåt, men på alltför många håll förföljs människor idag för sin tro och drivs på flykt från sina hem under de mest vedervärdiga hot.

Religions- och övertygelsesfrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingssamarbete. Det handlar om frihet från tvång och frihet att uttrycka sig och om icke-diskriminering. Därför bör nya landstrategier som tas fram alltid innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsesfriheten. Vidare bör alla diplomater ha genomgått utbildning i frågor som rör religionsfrihet. Det råder stor brist på respekt för religionsfrihet och inte minst kristna förtrycks, bland annat i länder som Pakistan, Afghanistan, Kina och inte minst i Nordkorea. Ett annat land där religionsfriheten starkt inskränks är Iran. Iran har inlett ett återtag till världsgemenskapen i takt med att sanktionerna mot landet har hävts. Samtidigt har inte villkoren för Irans befolkning blivit bättre.

Regimen fortsätter att förfölja oliktankande. Konvertiter som har lämnat islam är en särskilt utsatt grupp. Kristna konvertiter arresteras och hålls bland annat fängslade i det notoriska Evinfängelset i Teheran där det finns en särskild avdelning för oliktankande och politiska fångar. Sedan revolutionen 1979 har kristna ofta anhållits och åtalats för hot mot den nationella säkerheten eller för spionage. Sveriges rödgröna regering inledde en politiskt strukturerad dialog med Iran utan att sätta press på den iranska regimen att respektera mänskliga fri- och rättigheter och upphöra med sin förföljelse av kristna konvertiter.

Svenskt utvecklingsarbete måste också ta större hänsyn till det faktum att en majoritet av världens befolkning beskriver sig själv som religiös och att religiösa ledare många gånger inger störst förtroende bland olika grupper. Religion har visat sig kunna vara en positiv faktor för utveckling men även ett hinder. Oavsett vilket måste religionens betydelse för människor och samhällen alltid beaktas.

Det finns flera goda exempel där svenska trosbaserade organisationer har kunnat nå ut till och påverka religiösa samfund och organisationer i andra länder. De svenska trosbaserade organisationerna har många gånger en helt annan möjlighet att på ett konstruktivt sätt påverka andra religiösa grupper än vad religiöst obundna organisationer och myndigheter kan. Därför är uppgifterna om att Sida avbryter sina humanitära partnerskap med flera trosbaserade organisationer oroväckande. Kristdemokraterna följer utvecklingen och välkomnar att diskussioner nu förs mellan de berörda parterna.

Ett exempel där svenska biståndspengar skulle kunna göra stor nytta är via kyrkor i exempelvis Irak och Syrien. Flera länder arbetar redan effektivt på detta sätt och USA har nyligen deklarerat att man framöver kommer att öronmärka stödinsatser till kristna folkgrupper i Syrien och Irak.

Det civila samhällets omistliga betydelse

Svensk biståndspolitik bör föras på ett sätt så att det civila samhället stärks. Enskilda organisationer är inte bara oersättningsbara som genomförare av offentligt svenskt bistånd utan också mycket betydelsefulla då de ger oss enskilda människor en möjlighet att ta ansvar för utvecklingen i världen. Genom dem kan vi bidra, var och en av oss, för att bekämpa fattigdom och förtryck, och för att lindra nöd hos våra medmänniskor. Det civila samhället är en naturlig plats för människor att göra en insats och visa att det inte går att förhålla sig likgiltig inför världens utmaningar. Genom agendan för utvecklings-effektivitet har stater och andra aktörer gjort åtaganden om att erkänna det civila samhället som aktörer i sin egen rätt och att säkra dess möjligheter att verka fritt. Dock begränsas människors möjlighet att organisera sig i allt större utsträckning. Ett minskat utrymme för civilsamhället är ett utvecklingshinder, då det innebär att organisationer inte kan agera aktörer för utveckling, något som bland annat Agenda 2030 slår fast som helt centralt för att de nya hållbara utvecklingsmålen ska kunna uppnås. Sverige bör sätta hårdare press på partnerländer där det civila samhällets utrymme krymper. Framför allt bör man verka för att förhindra att nya lagar stiftas som begränsar civilsamhällets och oppositionspolitikers möjligheter att verka.

Barns och kvinnors hälsa

Den världsomspännande kraftsamlingen för att nå millenniemålen till 2015 gav resultat. Fattigdomen i världen har minskat och utvecklingen går åt rätt håll på de allra flesta områden. Fortsatt krävs dock stora insatser från de rika länderna för att komma till rätta med den fortfarande alltför höga barnadödligheten och den undermåliga mödrahälsan i många fattiga länder, främst i Afrika söder om Sahara.

För förbättrad mödrahälsa krävs långsiktigt arbete. ”Snabba lösningar”, som till exempel fler utbildade barnmorskor på plats i dessa länder, avhjälper en del av problemen. Men för verklig förändring för kvinnors och flickors situation krävs i många fall förändrade strukturer och värderingar. Många svåra skador och dödsfall i samband med förlossning sker för att modern varit alltför ung för att kroppen skulle klara av en graviditet och förlossning. Sedvänjan att unga flickor gifts bort måste aktivt motverkas på ett kulturellt och värderingsmässigt plan för att mödradödligheten ska minska. Det handlar till syvende och sist om barn och att upprätthålla barnens rätt till liv och hälsa. Sverige har en lång tradition av arbete för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), oavsett regering. Tack vare detta har vi blivit en ansedd aktör inom området. SRHR är således ett område där Sverige har ett tydligt mervärde och som är avgörande för att nå de globala målen 2030. Regeringen bör intensifiera insatserna med SRHR i det humanitära biståndet och inom det långsiktiga utvecklingsarbetet för att motverka barn-äktenskap.

Det är inte rimligt att barn i vår tid ska behöva mista livet i relativt enkla sjukdomar som diarré och lunginflammation. Vi har idag alla möjligheter att minska barnadödligheten, som till stor del beror på basala och förhållandevis enkelt avhjälpta brister i miljön runt barnen. Arbetet måste fortsätta. Just vaccinationsprogram har visat sig vara ett mycket effektivt bistånd då en relativt billig punktinsats bokstavligen kan rädda liv.

Fortfarande saknar 2,1 miljarder människor tillgång till rent vatten i vår värld. Det har förödande konsekvenser för människors hälsa, och barn drabbas särskilt hårt. En av de sjukdomar som sprids i förorenat vatten är kolera, som enligt uppgifter från Läkare utan gränser varje år skördar mellan 20 000 och 130 000 människoliv. I det krigshärjade Jemen ser vi det största kolerautbrottet i modern tid; där har över en miljon människor insjuknat i kolera de senaste åren. Det här är en av många sjukdomar som inte borde finnas i vår värld 2020. Kristdemokraterna anser därför att stödet till den globala fonden och till vaccinalliansen Gavi bör höjas.

Kvinnor i krig och konflikt

Kvinnors utsatthet i form av könsrelaterat våld ökar kraftigt i konflikt- och katastrofsituationer. Det sker bland annat i och med att sexuella övergrepp såsom våldtäkt används som strategisk krigsföring för att demoralisera fienden och civilbefolkningen. FN framhåller dessutom att sexuellt våld riskerar att förlänga konflikter och öka antalet flyktingar. Kraftfulla åtgärder mot sexuella övergrepp och könsrelaterat våld måste därför vidtas och integreras i internationella humanitära insatser. Kunskapen bland de humanitära aktörerna om det sexuella våldet i krig och konflikt behöver fortsätta att stärkas. Sida har en viktig uppgift att säkerställa att det finns finansiering till verksamheter för att hjälpa kvinnor som utsatts för grova våldtäkter, exempelvis likt den som fredspristagare dr Mukwege bedriver på Panzisykhuset i DR Kongo.

Stärkt rättsväsende

För att utsatta människor ska kunna resa sig ur fattigdom och känna hopp om framtiden är inte bara frihet, demokrati och ekonomisk tillväxt avgörande, utan även rättvisa, rättssäkerhet och respekt för mänskliga rättigheter. I alltför många länder följs dock inte de rättsstatliga principerna och villkoren för fängslade är i vissa fall så undermåliga att människovärdet kränks.

En viktig del av biståndspolitiken är därför institutionsbyggande med syftet att förstärka det mottagande landets rättsväsende, de rättsstatliga principerna och respekten för mänskliga rättigheter.

Det svenska utvecklingsbiståndet behöver därför i högre grad än tidigare gå till att stärka rättsväsendets institutioner i låg- och medelinkomstländer. Det här kan exempelvis ske genom att utveckla nya fängelser med syftet att främja en välfungerande kriminalvård med humana villkor och personal som utbildats i effektiva behandlingsmetoder och respekt för mänskliga rättigheter.

Sverige bedriver redan idag liknande projekt i Kenya, och det finns även exempel på biståndsprojekt från Danmark, Finland och Nederländerna som bland annat handlade om att bygga fängelse i Somalia. Det skulle exempelvis kunna ske i samverkan med FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå (UNODC). Kristdemokraterna föreslår en satsning på 450 miljoner kronor per år för att Sida och Kriminalvården gemensamt ska få i uppdrag att få till stånd en humanitär kriminalvård länder där det behövs och som anses lämpliga. Satsningen finansieras genom omfördelning inom ram och ska tas från biståndsmottagare som inte lever upp till de högt ställda kraven på bistånd.

När bistånd missbrukas

I tider då miljontals människor flyr från korrupta och diktatoriska regimer måste vi börja fråga oss vad dessa länders regeringar är skyldiga att göra för att bistå den egna befolkningen. Demokratikämpar och humanitära organisationer är framför allt i diktaturer i stort behov av omvärldens bistånd, och det är av största vikt att dessa medel främst kanaliseras via civilsamhällesorganisationer eller internationella multilaterala organisationer och inte via korrupta regimer. Mot bakgrund av den negativa demokratiska utvecklingen i många länder bör Sverige utarbeta strategier för att sätta press på mottagarländer att ta ansvar för sina medborgare och leva upp till ratificerade konventioner.

Palestinska områden och UNRWA

När regeringen hösten 2014 erkände de palestinska områdena som stat ställdes inga motkrav. Kristdemokraterna var kritiska då, liksom nu, och anser att erkännandet skedde på ett förhastat och ogenomtänkt sätt. Vi ser hur de palestinska områdena fortsätter att utvecklas i fel riktning. Uppvigling till våld, indoktrinering och hatpropaganda är fortsatt vardagsmat i regionen.

Sverige måste bilateralt och via EU ställa hårdare krav på den palestinska ledningen. De allvarliga brotten mot mänskliga rättigheter måste upphöra. Att biståndspengar dessutom går till institutioner som ger ekonomiskt stöd till terrordömda eller sprider antisemitism är förkastligt och måste få konsekvenser.

Det är angeläget att stödja den palestinska civilbefolkningen. Självklart ska Sverige tillsammans med EU och andra internationella aktörer arbeta för demokrati och mänskliga rättigheter i palestinska områden; det ligger även i Israels intresse. Men när biståndsmedel motverkar sitt eget syfte och i själva verket bidrar till fördjupade motsättningar är det hög tid att agera. Kristdemokraterna kräver att politiken gentemot – och biståndet till – den palestinska myndigheten görs om i grunden och att inget bistånd ges till den palestinska myndigheten så länge myndigheten och dess företrädare ägnar sig åt terrorhyllningar och uppvigling till våld mot Israel och kränker de mänskliga rättigheterna. Hårdare krav på kontroll måste också ställas på andra organisationer inom de palestinska områdena som mottar svenskt bistånd.

Vidare har Kristdemokraterna sedan tidigare kritiserat FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar, UNRWA, som inte långsiktigt har bidragit till att lösa palestiniernas problem. I stället har UNRWA institutionaliserat ett system med ärvd flyktingstatus och permanenta flyktingläger.

I en internationellt uppmärksammas granskningsrapport har nu även allvarliga anklagelser riktats mot organisationens högsta ledning som enligt rapporten ägnat sig åt ”nepotism, repressalier och andra övertramp för personlig vinning och för att tysta legitim kritik”. Flera länder frös då sina bidrag till FN-organet, däribland Schweiz, Nederländerna, Nya Zeeland och Belgien.

Förtroendekrisen är inte över och kom vid en tidpunkt när FN-organisationen redan brottas med svåra problem. I början av 2018 drog den största bidragsgivaren, USA, tillbaka sitt ekonomiska stöd på motsvarande 3 miljarder kronor. Beslutet föregicks av omfattande kritik mot ineffektivitet, korruption och det faktum att UNRWA i delar av sin verksamhet legitimerar och sprider antisemitism. Utan omfattande reformering av ledning och verksamhet och utan klara förändringar av de strukturer som legitimerar antisemitism och terrorstöd anser Kristdemokraterna att även Sverige bör frysa biståndet till UNRWA. Sverige, som en av UNRWA:s största givare, måste ta sitt ansvar och arbeta för en reformering av FN:s bistånd till palestinska flyktingar med sikte på att överföra verksamhet och ansvar till flyktingkommissariatet, UNHCR.

Irak

Irak är i stort behov utav återuppbyggnad och utveckling. Det råder ingen tvekan om att det irakiska folket behöver framtidstro, men korruption, terrorism och svagt politiskt styre hindrar utvecklingen i landet. Kristdemokraterna menar att högre krav måste ställas på regimen i Bagdad. Sverige kan inte längre se mellan fingrarna när den politiska ledningen accepterar systematisk förföljelse och fördrivning av kristna i norra Irak. I området kring Nineveslätten pågår en av centralregeringen i Bagdad sanktionerad etnisk rensning av kristna ursprungsbefolkningar, assyrier/syrianer/kaldéer. Trots att Islamiska staten försvagats och militärt slagits tillbaka lever uppfattningen kvar att kristna ska betraktas som ”otrogna”.

Omkring Nineveområdet genomförs just nu en ändring av befolkningssammansättningen. Genom det som kallas ”demografisk förändring” kan muslimska familjer flytta in där kristna familjer tvingats flytta ut. Samtidigt pågår systematiska trakasserier av kristna grupper från den ökända Iranstödda milisstyrkan Hashd al-Shaabi.

Även homosexuella lever under mycket svåra förhållanden i Irak. Enligt BBC har angreppen mot homosexuella ökat sedan USA:s tillbakadragande 2011. Homosexualitet

är uttryckligen förbjudet inom såväl polis som militär. Hedersmord på eller förföljelse av homosexuella beivras inte.

Med anledning av den oroande utveckling i landet som den politiska ledningen är ytterst ansvarig för menar Kristdemokraterna att Sveriges utvecklingsbistånd till Irak bör minska till dess att den irakiska ledningen visar att man tar problemen på allvar. Det humanitära biståndet ska inte påverkas av detta.

Islamic Relief

Mellan 2010 och 2019 har Sida förmedlat 627 miljoner svenska kronor till Islamic Relief och sedan 2013 är biståndsorganisationen av Sidas strategiska humanitära partnerorganisationer. Det har dock visat sig att Islamic Relief har kopplingar till den islamistiska och extrema rörelsen Muslimska Brödraskapet. Det har även uppdagats oegentligheter och ren antisemitism i Islamic Reliefs ledning, både i högkvarteret i Storbritannien som i Sverige. Det räcker inte att gång på gång byta ut ledningen när antisemitiska uttalanden uppdagas i media. Sveriges regering måste nu på allvar visa det inte går att kompromissa med demokrati och mänskliga rättigheter och därmed frysa biståndet till Islamic Relief.

Övriga budgetpåverkande anslagsförändringar

Klimatfrågan och utsläppen av växthusgaser är en av vår tids största utmaningar. Utsläppen och den globala uppvärmningen känner inga gränser och måste lösas i internationellt samförstånd. För att biståndet ska ha ett tydligare fokus på klimat föreslår Kristdemokraterna att stödet till den gröna klimatfonden ökar med 500 miljoner kronor från och med 2020. Detta sker genom en omfördelning inom biståndsramen 1:1. Mer om denna satsning går att läsa i utgiftsområde 20. Under samma anslag 1:1 sker även en omfördelning med anledning av att Kristdemokraterna vill minska biståndet till Irak och de palestinska områdena, samt satsa 450 miljoner kronor från och med 2021 på kriminalvård i låg- och medelinkomstländer.

Lars Adaktusson (KD)

Robert Halef (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Tuve Skånberg (KD)

Andreas Carlson (KD)

Mikael Oscarsson (KD)